

FREISTADT

www.freistadt.at

PRŮVODCE

MĚSTEM

**VÍTÁME VÁS VE
STŘEDOVĚKÉM
PIVOVARSKÉM
MĚSTĚ**

K. K.
ANDESFÜRSTLICHE
STADT

INFO:

Turistickou kancelář
Waaggasse 6
+43 7942 757 00
www.freistadt.at

TIP:

Kdo si v jízdě na kole libuje – lýtka posiluje: Místo chůze pěšky jízda na kole! Kde se můžete ubytovat je i půjčovna kol a SMSkou na e-bike stanici před zemským správním úřadem (Bezirkshauptmannschaft) (viz plán města s.). Brožuru s vybranými cykloste-zkami obdržíte v turistické kanceláři.

VÍTÁME VÁS

FREISTADTJE

středověké město přes které se vozila sůl, pro-sperující pivovarské město, šarmantní nákupní město, živé město s veletrhy, rozmanitými sporty a příjemné zážitkové město. Freistadt nám odhaluje dějiny. Freistadt znamená zažít pospolitost.

Freistadt je požitek z dobrého jídla. Freistadt nám nabízí účast na oslavách. Budte při tom! Přijďte! Objevte! Užijte si! Dobře se bavte!

Chcete poznat město s průvodcem? Nabízíme vám několik různých variant! Informace dostanete v turistické kanceláři!

PŘIJEĎTE

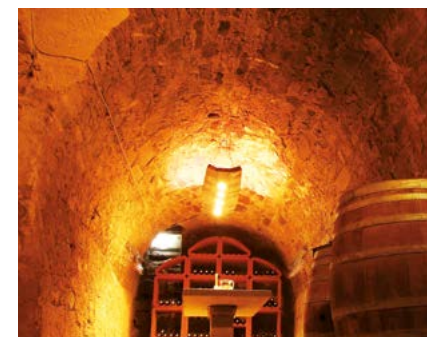
Jen na pár hodin nebo na několik dnů: vítáme vás v našem středověkém městě – je hezké, že jste tady.

OBJEVTE

Prolistujte si průvodce městem – shrnuli jsme v něm pro vás to nejdůležitější: trochu z historie, procházka městem, na které vás zavedeme k nejoblíbenějším a neznámějším památkám a k tomu všude láká rozmanitá nabídka. Kódy QR jsou propojeny s webovými stránkami freistadtského fotoklubu. Zde také najdete mnoho dalších stále aktualizovaných informací o městě. (cityguide-freistadt.at)

ZAŽIJTE

Freistadt vás zve, abyste to zažili. Nechte se unést. Nechte se překvapit! Budovami, náměstími, místy, lidmi. Hledejte a najděte: bezmála úplně zachované hradby s obrannými zařízeními a láskyplně založený městský park, 25 vnitřních dvorů, 7 věží, 2 brány, 1 krokodýl. Na místa, připravit, pozor, teď!

DĚJINY A VÍC

Freistadt byl jediným knížecím městem v Mühlviertelu. Byl založen na obchodní stezce, vedoucí od Dunaje přes les na se-veru do Čech, okolo roku 1220 hrabětem Babenberským Leopoldem VI.

Osadníci dostali pozemky a půdu, postavili si domy. Podle slova Freiheit – svoboda, volnost bylo odvozeno jméno města. Okolo města bylo vybudováno opevnění na obranu před neklidnou českou hranicí, mělo také zapůsobit na passovské bis-kupy a dále jako základna pro obchod s Čechami (sůl a železo). Od samého počátku získal Freistadt zvláštní privilegia: skladovací právo (zboží vezené z Čech, tak jako zboží vezené do Čech zde

muselo být po dobu třech dnů nabízeno k prodeji), k tomu přibýlo v roce 1363 „nucené užívání této obchodní cesty“ (nařízení, že obchodníci vezoucí zboží jak do Čech, tak z Čech musí jet touto cestou) a „mílové právo“ (na vytýčeném území v okolí města nesměli obchodníci nabízet své zboží k prodeji, ani provádět řemeslnické práce, tak jako podávat pivo – to vše bylo do-voleno výhradně občanům města). Proto město rychle zbohatlo a jeho občané žili v blahobytu.

V rozkvětu města ve 14. a v 15. století bylo z velké části vybudováno to, co dnes dělá Freistadt pozoruhodným. Ani dva velké požáry 1507 a 1516 nezbrzdily hospodářský vzestup

města. V obnoveném zemském řádu z roku 1627 se staly Čechy a Morava dědictvím Habsburků a po 30leté válce se tak ochranná privilegia směrem na sever stala zbytečnými. Freistadt ztratil svůj význam jako obchodní město i svou úlohu hraničního města.

Zůstalo malé, ale příjemné město, které se po celá staletí jen pomalu měnilo. Po 2. světové válce šlo obnovení hospodářství ruku v ruce s dochováním středověkých hodnot. A tak se dochovala do dnešní doby velká část obranného zařízení – což se podařilo jen málo rakouským městům. Dnes hlídáme tento poklad a těšíme se z každého návštěvníka, který ho objeví!

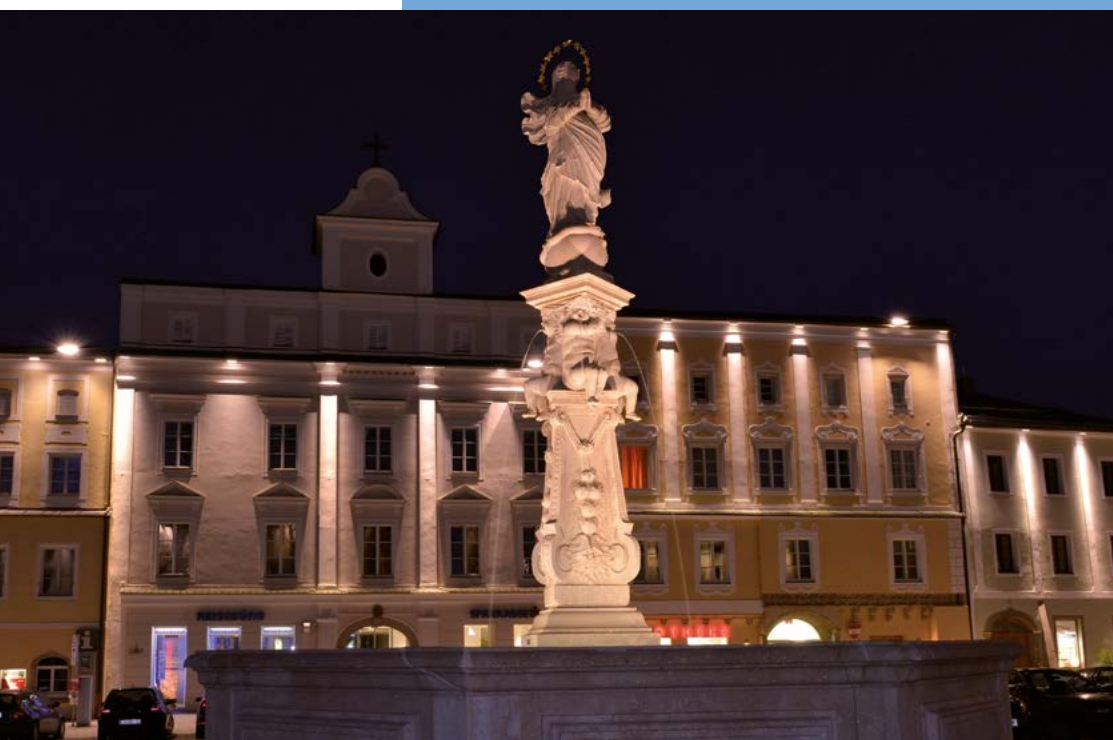

1

MARIÁNSKÁ KAŠNA/ DŮM PIARISTŮ

Velkolepé 6.502 m² velké náměstí zdobí od r. 1704 barokní Mariánská kašna, dílo sochaře ze Salcburku Johanna Baptista Spaze mladšího.

V budově banky Sparkasse se nacházela od r. 1761 do r. 1873 piaristická řádová škola a později první gymnázium ve městě. Na protiležící straně náměstí jsou vidět odkryté malby na fasádě jednoho měšťanského domu, vedle něhož se nachází dnešní radnice s přistavěným poschodím.

2

ZÁMEK FREISTADT S VĚŽÍ BERGFRIED

Pozdně gotickou obloukovitou branou se dostaneme k zámku s mohutnou věží Bergfried ze 14. století. Tato věž je 50 metrů vysoká a původně sloužila jako pozorovatelná a dnes se zde nachází okresní muzeum (prohlídky s průvodcem zdarma viz. s.). V zámecké kapli je vystavená sbírka podmaleb na skle.

3

ZÁMECKÁ ULIČKA

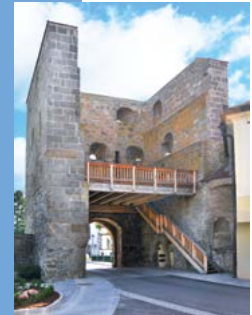
Ze zámeckého nádvoří se dostaneme zámeckou uličkou se třemi gotickými arkýři na ulici Böhmergasse. V domě, kde se nyní nachází hostinec "Goldener Hirsch" se narodil malíř Karl Kronberger.

4

ČESKÁ BRÁNA - BÖHMERTOR

Česká brána je postavena z mohutných kamenných kvádrů a od roku 1880, kdy při požáru shořela barokní střecha i klínová stříška a všechny vnitřní dřevěné konstrukce stojí jen její obvodové stěny. Působivá je také špičatá obloukovitá brána, nad kterou jsou podlouhlé štěrby pro mechanismus padacího mostu a střílny ve třech podlažích. V roce 2011 bylo jedno podlaží zrekonstruováno.

5

KOSTEL LIEBFRAUENKIRCHE

Okolo roku 1345 byl postaven v blízkosti nemocnice kostel Lieb-frauenkirche, okolo kterého se až do 19. století nacházel hřbitov, ještě dnes jsou vidět jeho obvodové zdi. Za pozornost stojí náhrobní desky zámožných občanů našeho města. V kostele stojí sloup mrtvých nebo také sloup světla z r. 1448, který byl dříve na hřbitově. Budova vedle kostela je dřívější klášterní škola pro dívky.

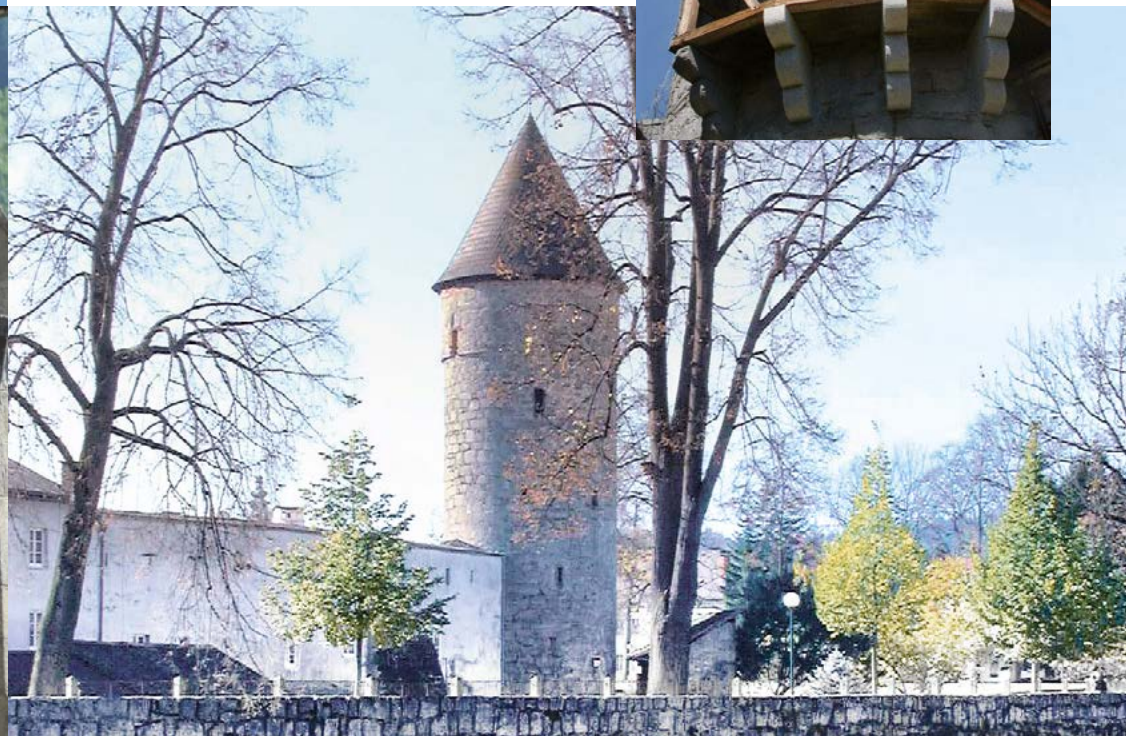

6

VĚŽ SCHEIBLINGTUM

Zpět na Promenádu nás zavede cesta okolo rybníka Fraunteich, který byl vybudován za účelem zavodňování městského vodního příkopu. Věž Scheiblingsturm (u nového můstku přes příkop) byla postavena k ochraně vodní vpusti v letech 1444-47 současně s věží Dechanthofturm. Je zde také zrekonstruovaný ochoz v sedmimetrové výšce na vnitřních městských hradbách. Pohled mřížovými vraty nám ukazuje „zwinger“-volný prostor za hradbami a vnější zahrady.

7

MĚSTSKÁ KOVÁRNA

Hned vedle věže Scheiblingsturm stojí stará městská kovárna, o které je zmínka již v 15. století. Pravděpodobně zde byla na prastaré solné cestě kovárna s dílnou na opravu vozů ještě před založením města. Dům byl (podle popisu domů) v roce 1748 jednopatrový – nahoře pokoj a komora, dole dílna.

8

SOLNICE – SALZHOF

Ulicí Salzgasse dojdeme k nejstarší budově města, „Starému hradu“, později zvanému solnice (první zmínka v r. 1390). Otočen zadní stranou k městskému příkopu, kde se nachází zbytek věže, která byla požárem zničena a už nikdy nebyla úplně obnovena. Budova sloužila jako sklad soli. Zřízením koněspřežné dráhy v 19. století, která však nevedla městem, se stal mezisklad soli zbytečným. V roce 2003 byla celá budova solnice zrekonstruována a přestavěna na dnešní kulturní centrum. Přestavba proběhla ve spolupráci s památkovým úřadem a jsou zde spojeny staré elementy se současnou, moderní architekturou. Tato zdařilá, pozoruhodná stavba byla dokonce vyznamenána a určitě stojí za pozornost.

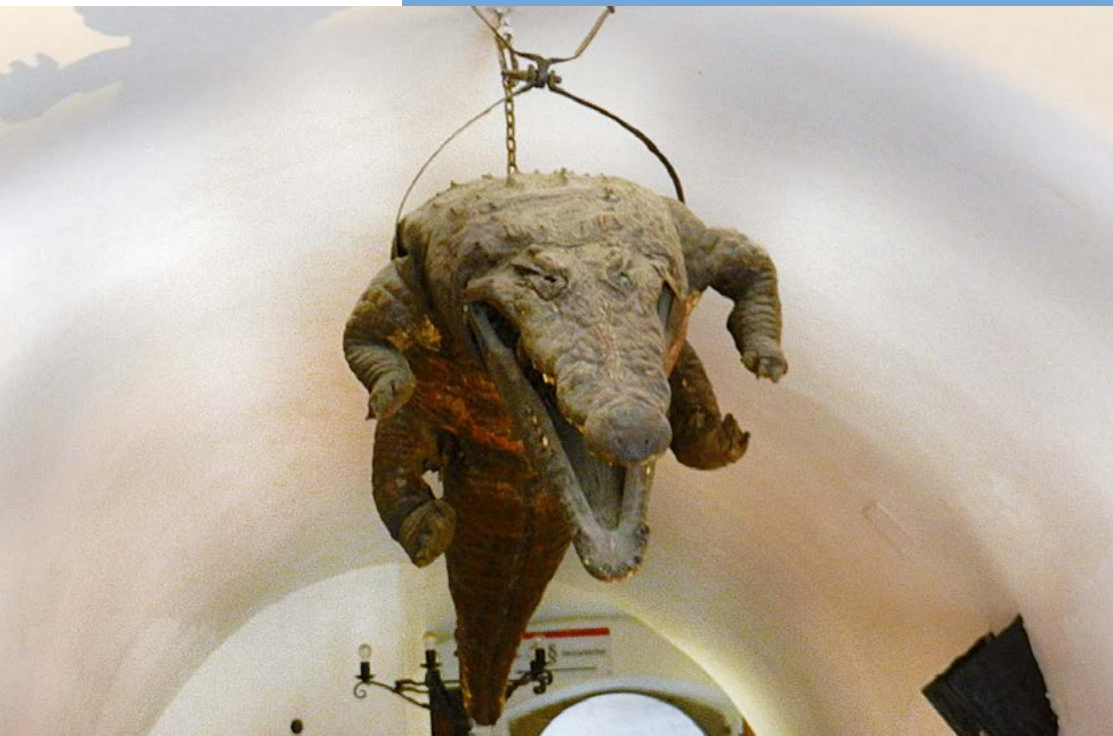

9

KROKODÝL V ULICI PFARRGASSE

Krátce po přelomu století hostoval ve Freistadtu cirkus, ze kterého utekl krokodýl. Myslivci z Freistadtu mu vzali život, jiní tvrdí, že skončil přirozenou smrtí. Koloniální obchodník Kaspar Obermayr prosadil vycpání této trofeje. Vyvěsil ji pak v průchodu svého domu a vyprávěl lidem, že toho krokodýla usmrtil vlastníma rukama v Egyptě na řece Nil.

10

DŮM WAAGGASSE 13

Dům v ulici Waaggasse 13 patří mezi nejhezčí gotické domy města. Má gotickou vstupní bránu, uvnitř žebrovou gotickou klenbu, předsa-zené patro a na straně působivé arkýře. Typická je také vysoko vytažená protipožární zed'.

FREISTADT Paměťhodnosti města

11

VNITŘNÍ DVŮR BÖCKHOF SAMTGASSE 8

Za fasádou se ukrývá nejhezčí renesanční vnitřní dvůr ve Freistadtu. Za zvláštní pozornost stojí vstupní vrata domu z roku 1592 a sloupy ve dvoře, které vystihují umění kameníků města.

12

DVŮR S ARKÁDAMI A PASÁŽÍ

Hezké dvory s arkádami nám ukazují pohled do středověku s okny a dveřmi orámovanými kamennými kvádry. Zajímavý je také průchod z ulice Samtgasse do ulice Böhmergasse, odkud se nám otvírá pohled na náměstí. Za zmínku stojí také nařízení císaře Maximiliána I., vystavět vysoké proti-požární zdi mezi domy. Po velkých požárech 1507 a 1516 to bylo stavebním předpisem.

Na druhé straně pasáže se nachází ulice Böhmergasse. Ke věži Weyermühlturm, další zastávce na naší procházce, vedou tři různé cesty: můžeme projít branou Böhmertor, zabočit doprava, projít hezkým městským parkem nebo zámeckou uličkou (Schlossgäschen) přes malý kopeček dolů směrem k dětskému hřišti nebo přejít přes náměstí a sejít po schodech dolů.

13

VĚŽ WEYERMÜHLTURM

Daleko před městským příkopem se tyčí věž Weyermühlurm ze 14. století. Věž sloužila k ochraně mlýna v dobách obléhání, aby bylo postaráno o mouku a chléb (budova mezi věží a městskými hradbami). V místech, kde se nyní nachází schodiště byl dříve třetí vchod do města tzv. "Posttůrl", který r. 1883 shořel, potom byly městem posta-veny tyto schody.

14

JIŽNÍ STRANA/ STARÁ RADNIČNÍ VĚŽ

Dále okolo městského příkopu se dostaneme do příjemné části města, na Jižní stranu. Vidíme zde v plném rozsahu historicky zachované městské hradby (první zmínka 1337), pozdně gotickou radniční věž (postavenou 1520) a vysoké domy, které jsou zabezpečeny opěrnými zdmi, protože jsou vybudovány přímo na městských hradbách. Naše cesta vede dál městským příkopem "Lederertalem" přímo ke věži Dechanthof.

15

VĚŽ DECHANTHOFTURM

Je vysoká 21 metrů a má průměr 7,5 metru. Byla postavena až po hu-sitských válkách a řadí se k nejmladším obranným zařízením města. Jejím úkolem bylo chránit výtok vody z vodního příkopu. Vedle se tyčí velkolepá barokní stavba Dechanthof. Ve fasádách dalších dvou domů vedle brány Linzertor vidíme střílny a "nosy", kterými se lila horká smůla na nepřítele.

16

LINECKÁ BRÁNA - LINZERTOR

Se svou výškou 28 metrů se řadí Linecká brána k nejmohutnějším věžím s bránou ve střední Evropě a je symbolem města Freistadt. Dvě podlouhlé štěrbiny připomínají dobu, kdy tu byl padací most, vidíme střílnu ve formě klíče a obraz patronky Freistadt, sv. Kateřiny z Alexandrie s kolem a mečem. Nápis „K. a K.“ nám připomíná, že Freistadt byl císařsko-královským (kaiserlich-königlich) knížecím městem.

VĚŽ BÜRGERKORPSTURM

Projdeme-li "zwingrem" - volným prostorem za hradbami, přijdeme k věži Bürgerkorps-turm, která se dříve jmenovala Heimatbundturm. Tato půlkulatá věž je vysoká 13,5 metrů a má v dolní části stěny o síle 2,7 m a v horní části 1,2 m. V těchto místech je městský příkop 4,2 m hluboký. Předpokládáme, že tato věž byla dříve na zadní straně otevřená a všechna čtyři podlaží byla využita k obraně. Věž byla propojena s ochozem na vnitřní straně hradeb. Střílny na věži směřují do městského příkopu a do "zwingru". Dnes má věž zadní stěnu a nachází se v ní prostory měšťanské gardy (Bürgerkorpsgarde), od čehož je odvozeno i její jméno. V prostoru za hradbami se můžete podívat na dřevěná vodovodní potrubí, která byla nalezena v městském příkopu r. 1988.

DECHANTHOF

Tato mohutná, hezká barokní budova byla postavena Josefem von Stein. K církevnímu děkanátu ve Freistadtu patří 60 far v okolí. Úzkou uličkou projdeme k farnímu kostelu. Tato velická budova reprezentuje význam církevního děkanství ve Freistadtu.

FARNÍ KOSTEL SV. KATEŘINY - STADTPFARRKIRCHE

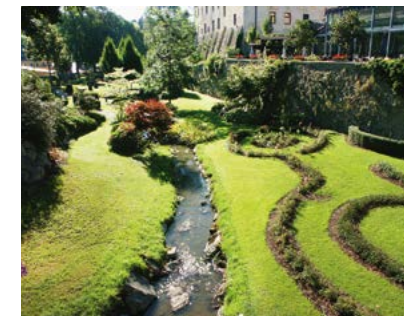

Farní kostel je jediný kostel v Rakousku, který má pět lodí. Působivá gotická stavba Mathiase Klayndla s hezkými gotickými okny, krásnou barokní kostelní věží od stavitele Johanna Michaela Prunnera. Věž je 67 m vysoká (další informace najdete v průvodci volně položeném v kostele).

MĚSTSKÝ PŘÍKOP A MĚSTSKÝ PARK

Okolo starého města se vine široký městský příkop mezi opěrnými městskými hradbami. Městským parkem, který se rozprostírá od České brány (Böhmertor) až na Jižní stranu můžete obejít staré město. Park je lemován botanickými raritami a protéká jím malý potůček. Je zde umístěno mnoho laviček a také velké dětské hřiště. Ideální místo odpočinku pro malé i velké. Jsou zde umístěny zastávky "Výškového letu" (Höhenflug).

"VÝŠKOVÉHO LETU" (HÖHENFLUG)

„Výškový let“ je zážitková inscenace s vysokými a nízkými lanovými elementy. Různé pamětihodnosti zde budou pódium uprostřed všeho dění. Čekají tady na vás různé atrakce jako: flying fox, slacklines a mnoho jiných! S vynaložením tělesných sil zažijeme Freistadt z úplně jiné perspektivy: protože z 30 metrové výšky nad zemí nejenže město úplně jinak vypadá, ale je také jinak cítit a i jinak zní! Nové pohledy pro ty co stoupají nahoru, výhledy pro ty co přelétávají, vzrušující zážitek pro děti i dospělé!

Přihlášky a rezervace: : +43 664/4545960, office@derhoehenflug.at,
www.derhoehenflug.at

PIVOVAR FREISTADT

Freistadská pivovarská komuna je nepostradatelnou součástí dějin města. V roce 1363 propůjčil Habsburk vévoda Rudolf IV. občanům Freistadtu právo na vaření piva. Do této doby se pivo vařilo v různých domech ve městě. Brzy na to se občané spojili a vznikla místa, kde lidé dostali něco k jídlu a k pití, ze kterých se později staly hostince. Tento privileg udělený vévodou sloužil samozřejmě také k jeho prospěchu. Z každého poháru piva požadoval odvést podíl 10%. Postupně se občané združovali do větších skupin a vařili pivo společně. Nakonec byl jen jeden dům ve městě, kde se vařilo kvasnicové bílé pivo a jeden dům, kde se vařilo hnědé pivo. V roce 1746 nabylo měšťanstvo všech práv na vaření piva. Byla založena pivovarská komuna "Braukommune", ve které bylo a dodnes je 149 majitelů domů vnitřního města, kteří jsou současně majiteli pivovaru. Navenek ukazuje pivovarská komuna svůj význam pro město stavbou nového společného pivovaru, který byl otevřen v roce 1777 a dodnes je nejdůležitějším podnikem města. Chytrým vedením podniku a předvídavými rozhodnutími se dynamickému vedení podařilo, vytvořit ze "starého" pivovaru vysoce moderní, prosperující podnik, který má dnes dokonce svůj vlastní pivovarský hostinec. V roce 2013 je pivovar dějištěm přeshraniční zemské výstavy "Dávné stopy – Nové cesty".

PROHLÍDKY

Skupiny min. 8 osob až max. 50 osob si mohou rezervovat prohlídky s průvodcem.

Pro malé skupiny je nabídka seminářů vaření piva. Podrobnější informace obdržíte přímo v pivovaru.

OTEVÍRACÍ DOBA

Pivovarská komuna Freistadt

Po – Čt 8:00 – 16:30 hodin

Pá 8:00 – 12:00 hodin

Obchod pivovaru (Biershop)

Po – Pá 8:00 – 17:00 hodin

So 8:00 – 12:00 hodin

+43 7942/75777

www.freistaedter-bier.at

SCHLOSSMUSEUM (MUZEUM V ZÁMKU)

Kdo se zajímá o dějiny města a chce nahlédnout do minulosti, ten si přijde na své v muzeu Mühlviertleru v zámku (Mühlviertler Schlossmuseum): V tomto láskyplně vedeném muzeu naleznete 17.000 exponátů lidové kultury, řemesel a dějin města v rozsahu osmi století, tak jako stále se měnící výstavy na různá témata. Stále je zde vystavena jedinečná sbírka starých podmaleb na sklo (Sandl), malovaných terčů pro střelce, keramiky z blízké vesnice St. Peter, množství řemeslnických nástrojů a náčiní. Na věži Bergfried je otevřena k prohlídce věžní místnost. Na devíti podlažích nám muzeum ukazuje témata: víra a pověra, vážení a měření, obyčej, tradice a pobožnost občanů, soudní pravomoc, nábytek a předměty denní potřeby a mnoho jiných věcí. Z věže se naskytuje nezapomenutelný výhled přes celé město. Každou středu od května do října poskytujeme prohlídku s průvodcem zdarma.

OTEVÍRACÍ DOBA

v pondělí až v pátek 9:00 - 12:00 hodin (říjen na květen)

9:00 - 17:00 hodin (červen na září)

v sobotu, v neděli a ve svátek 14:00 - 17:00 hodin

Prosíme o přihlášení k prohlídce předem!

+43 7942/72274

www.museum-freistadt.at

OKOLÍ FREISTADTU

THURYTAL

Přes most Böck-Brücke podél Obere Hafnerzeile se dostaneme do Thurytalu, kde začíná stezka dobré kondice s mnohými zastávkami s možnostmi aktivního sportu. Tento malebný kousek krajiny podél říčky Aist dostal své jméno podle kovářů ro-diny Thury. U druhého kladiva můžete zkusit své štěstí (v rámci pěší túry Thutytalem s průvodcem, informace dostanete v turistické kanceláři nebo v hostincích a penziónech) a vykovat si např. hřebík nebo si vyrazit „Thurytalský“ tolar. Cesta vede dál k Čertovo skále (Teufelsfelsen). Podle pověsti se tu měl čert pokusit obrovskými kameny přehradit říčku Fel-daist a zabránit tím založení města – na štěstí se mu to nepodařilo!

POUTNÍ KÁMEN

Poutní kámen na promenádě je výchozím bodem všech pěších túr IVV. Můžete si vybrat z velmi dobře značených tras různých stupňů náročnosti – např. Cesta planet, která vás provede zastávkami u 11 planet (délka 15,6 km), Zázitková středověká stezka (délka 28 km) nebo Cesta vody přes St. Peter (délka 7 km). Mapy turistických stezek obdržíte v ho-stincích a bankách, penziónech a v turistické kanceláři.

CESTA MUZEÍ GOTICKÁ CESTA

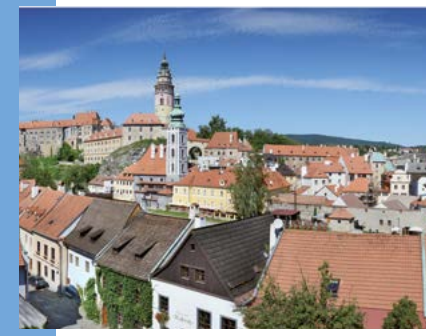
Máte-li více času, vyplatí se vám vydat se Cestou muzeí, která vás přivede do 28 mu-zeí, kde získáte přehled o tom jak tady žili a pracovali naši předkové (např. v barvířském muzeu, muzeu prádla, atd.) nebo Gotická cesta, která vás provede mistrovskými díly architektury a uměleckých řemesel (bližší informace/podklady najdete v turistické kanceláři).

KOŇĚSPŘEŽNÁ DRÁHA

V Kerschbaumu můžeme cestovat jako za císaře pána: 500 m dlouhá železniční dráha, Muzeum koněspřežky a hostinec vás zvou na nostalgický poznávací výlet.
(Informace a přihlášky tel.: 0794976800)

ČESKÝ KRUMLOV

Za pozornost stojí také Český Krumlov, toto české město je památkou UNESCO je jen 40 km od Freistadtu. Absolutní klenot na řece Vltavě (Egon-Schiele-muzeum).

Vydavatelská práva: Mediální vlastník, majitel: Pro Freistadt Verein für Tourismus und Wirtschaft, 4240 Freistadt, Hauptplatz 1; Vyda-vatel fotografií: Fotoklub Freistadt, Studio für Fotografie Gabriele Lackner Strauss, Martin Pröll, Archiv Tourismusverband Mühlviertler Kernland, OÖ Tourismus/Erber, Koncept/Design: www.neudesign.at; Editor: Pro Freistadt Verein für Tourismus und Wirtschaft; Vytlačeno: Plöchl Druck GmbH, A-4240 Freistadt; Za laskavé podpory: Juliane Peterbauer, Kons. Fritz Fellner, Kons. Emil Vierhauser; Chyby tisku a sazby vyhrazeny. Žádáme o porozumění, že kvůli lepší čitelnosti a srozumitelnosti bylo odpuštěno od specifických formulací rodů. Samozřejmě jsou stejnou měrou osloveni jak ženy tak muži.

ZÁKLADNÍ SLOVNÍ ZÁSOKA

ČESKÝ

NĚMEC

Hallo
Guten Morgen
Guten Abend
Bis später
Danke
Bitteschön
Entschuldigen Sie bitte
Es tut mir leid
Wie geht es Ihnen?
Mir geht's gut
Wie heißen Sie?
Ich heiße...
Das verstehe ich nicht
Ich spreche kein Deutsch
Sprechen Sie Englisch?
Bitte wiederholen
Wie viel kostet das?

INFOS ZUR REGION:

Tourismusverband Mühlviertler Kernland
4240 Freistadt, Waaggasse 6
Phone: +43 7942/75700, Fax: +43 732/7277-9646
E-Mail: kernland@oberoesterreich.at
www.muehlviertel.at

